

[Főoldal](#) > ... > [Jogi Lépések Indítása](#) > [Hol És Hogyan?](#) > [Melyik Ország Joga Alkalmazandó?](#) > [Portugal](#)

Melyik ország joga alkalmazandó?

Tartalomszolgáltató:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Portugália

1 A hatályos jogszabályok forrásai

A portugál polgári törvénykönyv 1., 3. és 4. cikke a hazai jog következő forrásairól rendelkezik:

- Jogszabályok
- Szokásjog
- Méltányosság

A nemzetközi jog forrásai a következők (a portugál alkotmány 8. cikke):

- Az általános vagy közös nemzetközi jog szabályai és elvei a portugál jog szerves részét képezik.
- A szabályszerűen megerősített vagy jóváhagyott nemzetközi egyezményekben rögzített szabályok a hazai jogban hivatalos közzétételüket követően lépnek hatályba, és egészen addig hatályban maradnak, amíg a portugál államra nézve nemzetközileg kötelezőek.
- A Portugália részvételével működő nemzetközi szervezetek illetékes szervei által megállapított szabályok a hazai jogban közvetlenül hatályosak, feltéve, hogy ezt a vonatkozó alapító szerződések rögzítik.
- Az Európai Unióra vonatkozó Szerződések rendelkezései és az intézményei által saját hatáskörük gyakorlása során megállapított szabályok az uniós joggal összhangban és a jogállamiságon alapuló demokratikus állam alapelveinek tiszteletben tartása mellett alkalmazandók a portugál nemzeti jogban.

1.1 Nemzeti szabályok

Jogszabályok

A jogszabályok a hazai jog közvetlen forrásai. A portugál polgári törvénykönyv 1. cikkének (2) bekezdése szerint az állam hatáskörrel rendelkező szervei által megállapított valamennyi általános rendelkezést jogszabálynak kell tekinteni. A portugál alkotmány 112. cikkének (1) bekezdése kimondja, hogy a törvények, törvényerejű rendeletek és regionális törvényerejű rendeletek jogalkotási aktusok.

Szokásjog

A szokásjog a nemzeti jog forrásaként jogszerűen akkor indokolható, ha mindkét alábbi feltétel teljesül:

- az nem ellentétes a jóhiszeműség elvével, és
- ezt törvény állapítja meg (a portugál polgári törvénykönyv 3. cikkének (1) bekezdése).

Méltányosság

A portugál bíróságok csak az alábbi körülmények valamelyikének fennállása esetén rendezhetnek valamely jogvitát a méltányosság elvével összhangban:

- ha törvény ezt lehetővé teszi (a portugál polgári törvénykönyv 4. cikkének a) pontja), vagy
- ha a felek így állapodnak meg, és a jogviszony elérhető számukra (a portugál polgári törvénykönyv 4. cikkének b) pontja), vagy
- ha a felek előzetesen megállapodtak a méltányosság alapján történő jogorvoslatban (a portugál polgári törvénykönyv 4. cikkének c) pontja).

1.2 Többoldalú nemzetközi egyezmények

A Hágai Nemzetközi Magánjogi Értekezlet egyezményei

Portugáliára nézve 26 Hágai Egyezmény kötelező:

1. Egyezmény a polgári eljárásról (Hága, 1954)

Lásd: [itt](#)

2. Egyezmény a gyermektartási kötelezettségekre alkalmazandó jogról (Hága, 1956)

Lásd: [itt](#)

3. Egyezmény a gyermektartási kötelezettséggel kapcsolatos ügyekben a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról (Hága, 1958)

Lásd: [itt](#)

4. Egyezmény a kiskorúak védelme tekintetében a hatóságok jogköréről és az alkalmazandó jogról (Hága, 1961)

Lásd: [itt](#)

5. Egyezmény a végrendeleti intézkedések szabályaival kapcsolatos kollíziókról (Hága, 1961)

Lásd: [itt](#)

6. Egyezmény a külföldön felhasználásra kerülő közokiratok diplomáciai vagy konzuli hitelesítésének (felülhitelesítésének) mellőzéséről (Hága, 1961)

Lásd: [itt](#)

7. Egyezmény a polgári és kereskedelmi ügyekben keletkezett bírósági és bíróságon kívüli iratok külföldön történő kézbesítéséről (Hága, 1965)

Lásd: [itt](#)

8. Egyezmény a polgári és kereskedelmi ügyekben hozott külföldi bírósági határozatok elismeréséről és végrehajtásáról (Hága, 1971)

Lásd: [itt](#)

9. Kiegészítő jegyzőkönyv a polgári és kereskedelmi ügyekben hozott külföldi bírósági határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló hágai egyezményhez (Hága, 1971)

Lásd: [itt](#)

10. Egyezmény a házasság felbontásának és a különválásnak az elismeréséről (Hága, 1970)

Lásd: [itt](#)

11. Egyezmény a közúti balesetekre alkalmazandó jogról (Hága, 1971)

Lásd: [itt](#)

12. Egyezmény a polgári és kereskedelmi ügyekben külföldön történő bizonyításvételről (Hága, 1970)

Lásd: [itt](#)

13. Egyezmény az elhunyt személyek ingatlanainak nemzetközi kezeléséről (Hága, 1973)

Lásd: [itt](#)

14. Egyezmény a termékfelelősségre alkalmazandó jogról (Hága, 1973)

Lásd: [itt](#)

15. Egyezmény a tartási kötelezettséggel kapcsolatos ügyekben a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról (Hága, 1973)

Lásd: [itt](#)

16. Egyezmény a tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogról (Hága, 1973)

Lásd: [itt](#)

17. Egyezmény a házassági vagyoni jogi rendszerekre alkalmazandó jogról (Hága, 1978)

Lásd: [itt](#)

18. Egyezmény a házasságkötésről és a házasság érvényességének elismeréséről (Hága, 1978)

Lásd: [itt](#)

19. Egyezmény a képviselőre alkalmazandó jogról (Hága, 1978)

Lásd: [itt](#)

20. Egyezmény a gyermekek jogellenes külföldre vitelének polgári jogi vonatkozásairól (Hága, 1980)

Lásd: [itt](#)

21. Egyezmény a gyermekeknek a nemzetközi örökbefogadások terén való védelméről és az ilyen ügyekben történő együttműködésről (Hága, 1993)

Lásd: [itt](#)

22. Egyezmény a szülői felelősséggel és a gyermekek védelmét szolgáló intézkedésekkel kapcsolatos együttműködésről, valamint az ilyen ügyekre irányadó joghatóságról, alkalmazandó jogról, elismerésről és végrehajtásról (Hága, 1996).

Lásd: [itt](#)

23. Egyezmény a felnőttek nemzetközi védelméről (Hága, 2000)

Lásd: [itt](#)

24. Egyezmény a joghatósági megállapodásokról (Hága, 2005)

Lásd: [itt](#)

25. Egyezmény a gyermektartási kötelezettség és a családi tartási kötelezettség egyéb formáinak nemzetközi behajtásáról (Hága, 2007)

Lásd: [itt](#)

26. Jegyzőkönyv a tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogról (Hága, 2007)

Lásd: [itt](#)

A Személyi Állapot Nemzetközi Bizottsága (CIEC) egyezményei

Portugáliára nézve 10 CIEC-egyezmény kötelező

Ezek az egyezmények [itt](#) érhetők el

1. Egyezmény az anyakönyvi okmányok egyes külföldi használatra szánt kivonatainak kibocsátásáról (Párizs, 1956. szeptember 27.). Jóváhagyta: a 33/81. sz. törvény, kihirdetve a Portugál Hivatalos Közlöny I. sorozatának 1981. augusztus 27-i 196. számában.

Lásd: [itt](#)

2. Egyezmény az anyakönyvi okmányok másolatainak ingyenes kiadásáról és a hitelesítés alóli mentességéről (Luxembourg, 1957. szeptember 26.). Jóváhagyta: a 22/81. sz. törvény, kihirdetve a Portugál Hivatalos Közlöny I. sorozatának 1981. augusztus 19-i 189. számában.

Lásd: [itt](#)

3. Egyezmény a személyi állapotról vonatkozó információk nemzetközi cseréjéről (Isztambul, 1958. szeptember 4.). Jóváhagyta: a [39/80. sz. törvényerejű rendelet](#), kihirdetve a Portugál Hivatalos Közlöny I. sorozatának 1980. június 26-i 145. számában.

Lásd: [itt](#)

4. Egyezmény a vezetéknevek és utónevek megváltoztatásáról (Isztambul, 1958. szeptember 4.). Jóváhagyta: a Portugál Köztársaság Nemzetgyűlésének 5/84. sz. határozata, kihirdetve a Portugál Hivatalos Közlöny I. sorozatának 1984. február 16-i 40. számában.

Lásd: [itt](#)

5. Egyezmény a házasságon kívül született gyermekeket elismerő nyilatkozatok átvételére felhatalmazott hatóságok hatáskörének kiterjesztéséről (Róma, 1961. szeptember 14.). Jóváhagyta: a Portugál Köztársaság Nemzetgyűlésének 6/84. sz. határozata, kihirdetve a Portugál Hivatalos Közlöny I. sorozatának 1984. február 28-i 50. számában.

Lásd: [itt](#)

6. Nemzetközi egyezmény a többnyelvű anyakönyvi kivonatok kiállításáról (Bécs, 1976. szeptember 8.). Jóváhagyta: 34/83. sz. kormányrendelet, kihirdetve a Portugál Hivatalos Közlöny I. sorozatának 1983. május 12-i 109. számában.

Lásd: [itt](#)

7. Nemzetközi egyezmény a többnyelvű anyakönyvi kivonatok kiállításáról (Bécs, 1976. szeptember 8.). Jóváhagyta: 34/83. sz. kormányrendelet, kihirdetve a Portugál Hivatalos Közlöny I. sorozatának 1983. május 12-i 109. számában.

Lásd: [itt](#)

8. Egyezmény egyes nyilvántartások és dokumentumok hitelesítés alóli mentességéről (Párizs, 1977. szeptember 15.). Jóváhagyta: a 135/82. sz. törvényerejű rendelet, közzétéve a Portugál Hivatalos Közlöny I. sorozatának 1982. december 20-i 292. számában.

Lásd: [itt](#)

9. Egyezmény a vezetéknevre és keresztnévre alkalmazandó jogról (München 1980. szeptember 5.). Jóváhagyta: a Portugál Köztársaság Nemzetgyűlésének 8/84. sz. határozata, kihirdetve a Portugál Hivatalos Közlöny I. sorozatának 1984. március 3-i 54. számában.

Lásd: [itt](#)

10. Egyezmény a házasságkötési jogosultsági igazolás kiadásáról (München, 1980. szeptember 5.). Jóváhagyta: a 40/84. Korm. rendelet, kihirdetve a Portugál Hivatalos Közlöny I. sorozatának 1984. július 24-i 170. számában.

Lásd: [itt](#)

Egyéb vonatkozó, Portugáliára nézve kötelező többoldalú egyezmények:

Párizsi egyezmény az ipari tulajdon oltalmáról (Stockholm, 1967)

Lásd: [itt](#) és [itt](#)

A menekültek jogállásáról szóló 1951. évi ENSZ-egyezmény és annak 1957. évi jegyzőkönyve

Lásd: [itt](#) és [itt](#)

Jegyzőkönyv: [itt](#)

Egyezmény a váltóra és saját váltóra vonatkozó egyezményes jogról és egyezmény a váltóra és a saját váltóra vonatkozó egyes kollíziók rendezéséről (Genf, 1930)

Lásd: [itt](#)

Egyezmény az egyezményes csekkjogról és egyezmény a csekkekkel kapcsolatos egyes kollíziók rendezéséről (Genf, 1931)

Lásd: [itt](#)

Az 1973. évi Washingtoni Egyezmény a nemzetközi végrendeletek alakiságára vonatkozó egyezményes jogról, amelynek Portugália részes fele, és amelyhez való csatlakozását a 252/75. sz. törvényerejű rendelet hagyta jóvá

Lásd: [itt](#)

Egyezmény a külföldi választottbírósági határozatok elismeréséről és végrehajtásáról (New York, 1958)

Lásd: [itt](#)

„Lugano II.” egyezmény a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról és a bírósági határozatok végrehajtásáról (2008. november 27-i 2009/430/EK tanácsi határozat)

Lásd: [itt](#)

Határozat: [itt](#)

Az 1999. évi Vilniusi Jegyzőkönyvvel módosított 1980. évi nemzetközi vasúti fuvarozási egyezmény

Lásd: [itt](#)

Az 1970-ben Londonban aláírt európai egyezmény a külföldi jogról való tájékoztatásról

Lásd: [itt](#)

Az Európa Tanács Egyezménye a nőekkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről – a 2011. évi isztambuli egyezmény

Lásd: [itt](#)

Az Egyesült Nemzetek egyezménye a tartásdíj külföldön történő behajtásáról – az 1956. évi New York-i egyezmény

Lásd: [itt](#) és [itt](#)

1.3 Főbb kétoldalú egyezmények

- A Portugál Köztársaság és az Angolai Köztársaság közötti jogi és igazságügyi együttműködésről szóló, Luandában aláírt megállapodás (1995)

Lásd: [itt](#)

- Bissauban aláírt megállapodás a Portugál Köztársaság és a Bissau-Guineai Köztársaság közötti jogi együttműködésről (1988)

Lásd: [itt](#)

- Lisszabonban aláírt megállapodás a Portugál Köztársaság és a Mozambiki Népköztársaság közötti jogi és igazságügyi együttműködésről (1990)

Lásd: [itt](#)

- Megállapodás a Portugál Köztársaság és a São Tomé és Príncipe Demokratikus Köztársaság közötti jogi és igazságügyi együttműködésről (1976)

Lásd: [itt](#)

- Megállapodás tartásdíj behajtásáról Portugália és a Zöld-foki Köztársaság között (1982)

Lásd: [itt](#)

- Megállapodás a Portugália és a Zöld-foki Köztársaság közötti jogi és igazságügyi együttműködésről (2003)

Lásd: [itt](#)

- A tartás behajtásáról szóló, a Portugál Köztársaság kormánya és az Amerikai Egyesült Államok kormánya közötti megállapodás (2000)

Lásd: [itt](#)

- Egyezmény a Portugál Köztársaság és a Luxemburgi Nagyhercegség között a szülői felügyelettel és a kapcsolattartási jogokkal kapcsolatos jogi segítségnyújtásról (1992)

Lásd: [itt](#)

2 A kollíziós jogi szabályok végrehajtása

Amennyiben egy kollíziós szabály külföldi jogra utal, ez csak az érintett állam hazai jogának alkalmazását jelenti; nem jelenti azt, hogy az adott állam bíróságai joghatósággal rendelkeznek. Ez alól az egyetlen kivételt az jelenti, ha ez bizonyos elvekbe ütközik (a portugál polgári törvénykönyv 16. cikke).

A külföldi jog alkalmazása a külföldi jogrendszernek a kollíziós szabály által érintett jogterületre irányadó szabályrendszer részét képező szabályaira korlátozódik (pl. öröklés, család, kötelmek, dologi jogok) (a portugál polgári törvénykönyv 15. cikke).

2.1 A bírák hivatalból kötelesek-e alkalmazni a kollíziós jogi szabályokat?

Portugáliában nem kötik a bíróságot a felek jogszabályok felkutatásával, értelmezésével és alkalmazásával kapcsolatos kérelmei (a portugál polgári perrendtartás 5. cikkének (3) bekezdése). Ezen alapelvből az következik, hogy a nemzeti bíróság hivatalból alkalmazza a kollíziós szabályokat.

2.2 Vissza- és továbbutalás (Renvoi)

Portugáliában a vissza- vagy továbbutalással kapcsolatban három fő szabály érvényesül:

- egy másik állam jogára történő visszautalást előíró szabály (a portugál polgári törvénykönyv 17. cikke),
- a portugál jogra történő visszautalást előíró szabály (a portugál polgári törvénykönyv 18. cikke),
- az olyan esetekre vonatkozó szabály, amikor a vissza- és továbbutalás nem megengedett (a portugál polgári törvénykönyv 19. cikke).

Vissza- vagy továbbutalás egy másik állam jogára

Portugáliában a Bíróság egy másik állam jogát is alkalmazhatja.

Egy másik állam jogára történő továbbutalásra akkor kerülhet sor, ha a portugál kollíziós szabály egy másik állam jogára hivatkozik, és ez az állam az ügy elbírálására hatáskörrel rendelkezik (a portugál polgári törvénykönyv 17. cikkének (1) bekezdése).

A vissza- vagy továbbutalás véget ér, ha

- a portugál kollíziós szabályban hivatkozott külföldi jog személyes jog, és
 - az érintett fél Portugáliában szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik, vagy
 - olyan országban lakik, amelynek kollíziós szabályai az állampolgársága szerinti ország jogát tekintik alkalmazandónak (a portugál polgári törvénykönyv 17. cikkének (2) bekezdése).

Vissza- vagy továbbutalásra ugyanakkor mindig sor kerül, ha a következő két feltétel együttesen teljesül:

- az ügyek gyámsággal, gondnoksággal, házastársak közötti vagyoni jogi viszonyokkal, szülői felelősséggel, az örökbefogadó és az örökbefogadott közötti viszonyokkal, illetve örökléssel kapcsolatosak, és
- a portugál kollíziós szabály által kijelölt külföldi jog az ingatlan fekvésének helye szerinti jogra utal, és azt alkalmazandónak kell tekinteni. (a portugál polgári törvénykönyv 17. cikkének (3) bekezdése)

Vissza- vagy továbbutalás a portugál jogra

A portugál jogra történik *vissza- vagy továbbutalás*, ha a portugál kollíziós szabály egy másik állam jogára hivatkozik, e másik állam joga viszont a portugál jogra visszautaló kollíziós szabályt tartalmaz. Ebben az esetben a portugál jogot kell alkalmazni (a portugál polgári törvénykönyv 18. cikkének (1) bekezdése).

A személyi állapottal kapcsolatos ügyekben azonban a portugál jogra történő *vissza- vagy továbbutalás* kizárólag az alábbi többletkövetelmény teljesülése esetén megengedett:

- az érintett fél portugál területen rendelkezik szokásos tartózkodási hellyel, vagy
- az érintett fél lakóhelye szerinti ország joga a portugál jogot tekinti alkalmazandónak (a portugál polgári törvénykönyv 18. cikkének (2) bekezdése).

A vissza- vagy továbbutalás lehetőségét kizáró esetek

A következő esetekben a *vissza- vagy továbbutalás* fent említett típusai közül egyik sem megengedett:

- ha a vissza- vagy továbbutalás olyan ügylet érvénytelenségét vagy érvényesíthetlenségét eredményezi, amely a portugál kollíziós szabály egyszerű (vissza- vagy továbbutalás nélküli) alkalmazása esetén érvényes lenne (a portugál polgári törvénykönyv 19. cikkének (1) bekezdése),
- ha a visszautalás olyan állapot jogszerűtlenségét eredményezi, amely egyébként jogszerű lenne (a portugál polgári törvénykönyv 19. cikkének (1) bekezdése),
- ha az érintett felek meghatározták az alkalmazandó külföldi jogot, amennyiben ez megengedett (a portugál polgári törvénykönyv 19. cikkének (2) bekezdése).

2.3 A kapcsoló tényező megváltozása

A kapcsoló tényező a kollíziós szabályban megjelölt olyan ténybeli vagy jogi körülmény, amely az alkalmazandó jog meghatározásának alapját képezi. Esettől függően a kapcsoló tényező lehet például az állampolgárság vagy az ügylet helye, a szellemi alkotás létrehozásának helye, a jog bejegyzésének helye, a vagyon fekvésének helye

vagy az érintett fél lakóhelye.

A kapcsoló tényező változásával kapcsolatban a portugál jogrendszer legalább két korlátot ír elő:

- A jog csalárd megkerülése – a kapcsoló tényezőnek az érintett felek által az egyébként irányadó jog alkalmazásának elkerülése érdekében előidézett ténybeli vagy jogi helyzetből eredő változását irrelevánsnak kell tekinteni (a portugál polgári törvénykönyv 21. cikke).
- A személyes jog változása a korábbi személyes jog alapján elért nagykorúságot nem érinti (a portugál polgári törvénykönyv 29. cikke).

Amennyiben nem állapítható meg az alkalmazandó jog meghatározásának alapjául szolgáló kapcsoló tényező, az egyébként irányadó jogot kell alkalmazni (a portugál polgári törvénykönyv 23. cikke).

2.4 Kivételek a kollíziós jogi szabályok általános alkalmazása alól

A közrend megsértése

A kollíziós szabály által kijelölt külföldi jog rendelkezései nem alkalmazandók, ha sértik a portugál állam nemzetközi közrendjének alapelveit (a portugál polgári törvénykönyv 22. cikkének (1) bekezdése). Ebben az esetben a külföldi jog megfelelőbbnek tekintett egyéb rendelkezései vagy a portugál belső jog szabályai alkalmazandók (a portugál polgári törvénykönyv 22. cikkének (2) bekezdése).

Nemzetközi egyezmények és uniós jogszabályok

Amennyiben a portugál államra kötelező nemzetközi egyezmények vagy uniós jogszabályok az alkalmazandó jogot a nemzeti kollíziós szabályoktól eltérően szabályozzák, ezek a nemzeti szabályok nem alkalmazandók.

2.5 A külföldi jog bizonyítása

A külföldi jogra hivatkozó felet terheli a külföldi jog fennállásának és tartalmának bizonyítása. A bíróságnak azonban hivatalból törekednie kell a külföldi jog megismerésére. A külföldi jogot az azt magában foglaló rendszer keretében és az abban meghatározott értelmezési szabályokkal összhangban kell értelmezni (a portugál polgári törvénykönyv 23. cikkének (1) bekezdése).

A polgári és kereskedelmi ügyekre vonatkozó külföldi jogról való tájékozódás érdekében hivatkozni lehet arra a két egyezményre, amelynek Portugália részes fele:

- európai egyezmény a külföldi jogról való tájékoztatásról (London, 1968),
- egyezmény a hatályos joggal és annak alkalmazásával kapcsolatos jogi ügyekben történő tájékoztatásról (Brazíliaváros, 1972).

Amennyiben a külföldi jog tartalma nem állapítható meg, az egyébként irányadó jogot kell alkalmazni (a portugál polgári törvénykönyv 23. cikkének (2) bekezdése).

3 Kollíziós jogi szabályok

3.1 Szerződéses kötelek és jogi aktusok

Az uniós jogszabályokban előírt szabályrendszer

Az Európai Unió tagállamaiban (Dánia kivételével) a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogot a 2008. június 17-i 593/2008/EK rendelet (Róma I.) alapján kell meghatározni, amely elsőbbséget élvez az alábbiakban ismertetett nemzeti kollíziós szabályokkal szemben, amennyiben azok eltérően rendelkeznek.

Dánia az egyetlen uniós tagállam, amelyre a 2008. június 17-i 593/2008/EK rendelet nem vonatkozik. Dániára továbbra is a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló 1980. évi római egyezmény az irányadó. Dániában a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogot az 1980. évi római egyezmény alapján kell meghatározni, amely elsőbbséget élvez az alábbiakban ismertetett nemzeti kollíziós szabályokkal szemben, amennyiben azok eltérően rendelkeznek.

A nemzeti kollíziós szabályokban előírt szabályrendszer

A valamely szándéknyilatkozat megerősítésével, értelmezésével és megtételével, valamint az akarat hiányával vagy fogyatékoságával kapcsolatos ügyekben irányadó jog:

- az ügylet tartalmára alkalmazandó jog (a portugál polgári törvénykönyv 35. cikkének (1) bekezdése).

Valamely magatartás szándéknyilvánítási értékét az alábbiak határozzák meg:

- a nyilatkozatot tevő fél és a nyilatkozat címzettjének közös szokásos tartózkodási helye szerinti jog, vagy ennek hiányában
- a magatartás tanúsításának helye szerinti jog.

A hallgatás nyilatkozattételi értékét az alábbiak határozzák meg:

- a nyilatkozatot tevő fél és a nyilatkozat címzettjének közös szokásos tartózkodási helye szerinti jog, vagy ennek hiányában
- az ajánlat kézhezvételének helye szerinti jog (a portugál polgári törvénykönyv 35. cikkének (2) és (3) bekezdése).

A szándéknyilatkozat alakjára irányadó jog:

1. az ügylet tartalmára alkalmazandó jog, vagy
2. a nyilatkozat megtételének helyén hatályos jog, vagy
3. a nyilatkozat megtételének helyén hatályos kollíziós szabályban hivatkozott állam joga (a portugál polgári törvénykönyv 36. cikkének (1) és (2) bekezdése).

Megjegyzés:

A 2. és 3. kizárólag akkor elfogadható, ha az ügylet tartalmára irányadó jog nem írja elő a nyilatkozat semmisségét vagy érvénytelenségét az alakiságok megsértése miatt akkor is, ha az ügylet megkötésére külföldön kerül sor.

A jogi képviseletre alkalmazandó jog:

- a képviseleti jog forrását képező jogviszonyra irányadó jog (a portugál polgári törvénykönyv 37. cikke).

A jogi személyek jogszabály szerinti szervei általi képviseletére alkalmazandó jog:

- a vonatkozó személyes jog.

Az önkéntes képviseletre az alábbi jog az irányadó:

- A képviseleti jogok gyakorlásának helye szerinti állam joga az irányadó a képviseleti jogok fennállására, kiterjesztésére, módosítására, joghatásaira és megszűnésére (a portugál polgári törvénykönyv 39. cikkének (1) bekezdése).
- A képviselt személy szokásos tartózkodási helye szerinti jog alkalmazandó, ha a képviselő a képviselt személy által megjelölttől eltérő országban gyakorolja jogait, és erről a vele szerződést kötő harmadik fél tudomással bír (a portugál polgári törvénykönyv 39. cikkének (2) bekezdése).
- A képviselő székhelye szerinti jog alkalmazandó, ha a szóban forgó képviselő a képviseletet hivatásszerűen gyakorolja, és erről a szerződő harmadik fél tudomással bír (a portugál polgári törvénykönyv 39. cikkének (3) bekezdése).
- Az ingatlan fekvésének helye szerinti jog akkor alkalmazandó, ha a képviselet a szóban forgó vagyontárggyal való rendelkezéssel vagy annak kezelésével kapcsolatos (a portugál polgári törvénykönyv 39. cikkének (3) bekezdése).

Az elévülési időkre és a jogvesztésre irányadó jog:

- az elévüléssel vagy jogvesztéssel érintett jogra alkalmazandó jog (a portugál polgári törvénykönyv 40. cikke).

A jogügyletekből eredő kötelezettségekre és az ügylet tartalmára irányadó jog:

I. a szerződő felek által kifejezetten vagy hallgatólagosan választott jog (a portugál polgári törvénykönyv 41. cikkének (1) bekezdése), feltéve, hogy az alábbi feltételek egyike teljesül:

- annak alkalmazhatósága a nyilatkozatot tevő felek komoly érdekeit szolgálja, vagy
- az kapcsolódik az ügylet nemzetközi magánjog hatálya alá tartozó elemeinek egyikéhez (a portugál polgári törvénykönyv 41. cikkének (2) bekezdése).

II. Amennyiben a felek nem határozzák meg a jogot, az irányadó jog a következő:

- a nyilatkozatot tevő fél szokásos tartózkodási helye szerinti jog egyoldalú jogügylet esetén;
- a felek közös szokásos tartózkodási helye szerinti jog szerződés esetén (a portugál polgári törvénykönyv 42. cikkének (1) bekezdése).

III. Olyan szerződés esetén, amelyben a felek nem határozták meg a jogot, és nem rendelkeznek közös szokásos tartózkodási hellyel, két helyzet között kell különbséget tenni:

- ingyenes szerződések, amelyek esetében az alkalmazandó jog az előnyt nyújtó szerződő fél szokásos tartózkodási helye szerinti jog,
- visszterhes szerződések, amelyek esetében az alkalmazandó jog a szerződés megkötésének helye szerinti jog (a portugál polgári törvénykönyv 42. cikkének (2) bekezdése).

Az ügyvitelre alkalmazandó jog:

- az ügyvezető főtevékenységének helye szerinti jog (a portugál polgári törvénykönyv 43. cikke).

A jogalap nélküli gazdagodásra alkalmazandó jog:

- a gazdagodó fél javát szolgáló vagyonátruházás alapjául szolgáló jog.

3.2 Szerződésen kívüli kötelmi viszonyok

Az uniós jogszabályokban előírt szabályrendszer

Az Európai Unió tagállamaiban (Dánia kivételével) a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogot a 2007. július 11-i 864/2007/EK rendelet (a Róma II. rendelet) alapján kell meghatározni, amely elsőbbséget élvez az alábbiakban ismertetett nemzeti kollíziós szabályokkal szemben, amennyiben azok eltérően rendelkeznek.

Azonban a Portugália és a közúti balesetekre alkalmazandó jogról szóló 1971. évi Hágai Egyezmény részes államai közötti kapcsolatokban az ilyen esetekben alkalmazandó jogot az említett egyezménnyel összhangban kell meghatározni, amely felülírja a Róma II. rendeletben az ehhez kapcsolódó kollíziós szabályokat (a Róma II. rendelet 28. cikke).

A nemzeti kollíziós szabályokban előírt szabályrendszer

I. A jogellenes magatartáson vagy kockázaton alapuló szerződésen kívüli felelősségre irányadó jog a következő:

a) azon állam joga, amelyben a fő káros tevékenységre sor került, vagy

b) mulasztás esetén azon hely joga, ahol a felelős személynek el kellett volna járnia (a portugál polgári törvénykönyv 45. cikkének (1) bekezdése).

II. Ha az elkövető nem tekinthető felelősnek azon állam joga alapján, amelyben a káros tevékenységre sor került, vagy – mulasztás esetén – ahol az adott személynek el kellett volna járnia, az alkalmazandó jog azon állam joga, amelyben a káros hatás bekövetkezett, feltéve, hogy két követelmény együttesen teljesül:

a) az elkövetőt felelősnek tekinti azon állam joga, amelyben a káros tevékenység hatása bekövetkezett, és

b) az elkövetőnek előre kellett volna látnia a szóban forgó államban okozott kár eljárása vagy mulasztása miatti bekövetkezését (a portugál polgári törvénykönyv 45. cikkének (2) bekezdése).

III. A fenti I. és II. pontban ismertetett szabályok nem alkalmazandók az alábbi körülmények fennállása esetén:

a) amennyiben az elkövető és a sértett állampolgársága vagy szokásos tartózkodási helye azonos, és alkalmanként tartózkodnak külföldön, az alkalmazandó jog az állampolgárságuk vagy – adott esetben – a közös szokásos tartózkodási helyük szerinti jog;

b) ez nem sérti az érintett állam azon rendelkezéseit, amelyeket valamennyi személyre egyformán kell alkalmazni (a portugál polgári törvénykönyv 45. cikkének (3) bekezdése).

3.3 A személyi állapot, valamint annak a családi állapottal kapcsolatos vonatkozásai (név, lakóhely, cselekvőképesség)

A személyes jog fogalma

- Természetes személyek:
 - A személyes jog a magánszemély állampolgársága szerinti jog (a portugál polgári törvénykönyv 31. cikkének (1) bekezdése).
 - Hontalan személyek esetében a hontalan személy személyes joga a szokásos tartózkodási helye szerinti jog (a portugál polgári törvénykönyv 32. cikkének (1) bekezdése). Amennyiben azonban a hontalan személy kiskorú vagy jogfosztott személy, személyes joga a jogi értelemben vett illetősége szerinti jog (a portugál polgári törvénykönyv 32. cikkének (2) bekezdése).
- Jogi személyek:
 - A jogi személyek személyes joga azon állam joga, amelyben székhelyük vagy üzletvezetésük tényleges helye található (a portugál polgári törvénykönyv 33. cikkének (1) bekezdése).

A természetes személyek személyes joga az irányadó:

- családi állapotra (a portugál polgári törvénykönyv 25. cikke),
- jogképességre (a portugál polgári törvénykönyv 25. cikke),
- a jogi személyiség kezdetére és végére (a portugál polgári törvénykönyv 26. cikkének (1) bekezdése),
- a személyhez fűződő jogokra – fennállás, védelem és korlátozások (azzal, hogy a külföldi vagy hontalan személy nem élvez a portugál jogban el nem ismert jogi védelmet) (a portugál polgári törvénykönyv 27. cikke),
- a nagykorúságra (azzal, hogy a személyes jog megváltozása nem érinti a korábbi személyes jog alapján megszerzett nagykorúságot) (a portugál polgári törvénykönyv 29. cikke),
- gyámságra és a cselekvőképtelen személyek védelmét szolgáló hasonló jogintézményekre (a portugál polgári törvénykönyv 29. cikke).

A jogi személyek személyes joga az irányadó:

- a jogi személy jogképességére;
- szerveinek létrehozására, működésére és hatáskörére;
- a tagság megszerzésének és elvesztésének módjaira, valamint a tagsághoz kapcsolódó jogokra és kötelezettségekre;
- a jogi személy, szerveinek és tagjainak harmadik személyekkel szembeni felelősségére;
- a jogi személy átalakulására, feloszlására és megszűnésére (a portugál polgári törvénykönyv 33. cikkének (2) bekezdése).

A jogi személyek átruházása és összefonódása:

- Valamely jogi személy székhelyének egyik államból a másikba történő áthelyezése nem szünteti meg a jogi személyt, amennyiben ebben mindkét székhely joga megegyezik.
- Az eltérő személyes jog hatálya alá tartozó jogi személyek egyesülését mindkét jog alapján meg kell vizsgálni (a portugál polgári törvénykönyv 33. cikkének (3) és (4) bekezdése).

Nemzetközi jogi személyek:

- A személyes jogot az e személyeket létrehozó egyezmény vagy létesítő okiratuk határozza meg.
- Eltérő esetben a székhely szerinti ország joga az irányadó (a portugál polgári törvénykönyv 34. cikke).

3.4 Szülő-gyermek kapcsolat megállapítása, ideértve az örökbefogadást is

3.4.1 Szülő-gyermek kapcsolat megállapítása

A szülő-gyermek kapcsolat létrejöttére irányadó jog a következő:

- A szülő személyes joga a jogviszony keletkezésének időpontjában (a portugál polgári törvénykönyv 56. cikkének (1) bekezdése).
- A két szülő közös nemzeti joga. A két szülő közös nemzeti joga, vagy ennek hiányában a házastársak közös szokásos tartózkodási helye szerinti jog, vagy ennek hiányában a gyermek személyes joga, amennyiben férjzett nő gyermekéről van szó, és a szülő-gyermek kapcsolat az apával létesül (a portugál polgári törvénykönyv 56. cikkének (2) bekezdése).

A szülők és gyermekek közötti jogviszonyokra irányadó jog:

- a szülők közös nemzeti joga, vagy ennek hiányában
- a közös szokásos tartózkodási hely joga, vagy
- amennyiben a szülők különböző államokban élnek, a gyermek személyes joga (a portugál polgári törvénykönyv 57. cikkének (1) bekezdése).

3.4.2 Örökbefogadás

Az örökbefogadásra, az örökbefogadó és az örökbefogadott jogviszonyára, valamint az örökbefogadott és a biológiai családja közötti jogviszonyra alkalmazandó jog a következő:

- az örökbefogadó személyes joga (a portugál polgári törvénykönyv 60. cikkének (1) bekezdése), vagy
- amennyiben az örökbefogadók házasok, vagy az örökbefogadott egyikük gyermeke, az örökbefogadók közös nemzeti joga, vagy ennek hiányában
- az örökbefogadók közös szokásos tartózkodási helye szerinti jog, vagy ennek hiányában
- azon ország joga, amelyhez az örökbefogadók családi élete a legszorosabban kapcsolódik (a portugál polgári törvénykönyv 60. cikkének (2) bekezdése).

Olyan helyzetek, amelyekben az örökbefogadás nem megengedett:

- Az örökbefogadás nem megengedett, ha az örökbefogadott és a biológiai szülei közötti jogviszonyra irányadó jog e körülmények között az örökbefogadást nem ismeri el vagy nem teszi lehetővé (a portugál polgári törvénykönyv 60. cikkének (4) bekezdése).

Olyan helyzetek, amelyekben az örökbefogadáshoz vagy a szülő-gyermek kapcsolat létrejöttéhez hozzájárulás szükséges:

- Ha az örökbefogadott személy joga megköveteli beleegyezését (a portugál polgári törvénykönyv 61. cikkének (1) bekezdése).
- Ha az érdekelt fél és a vele jogszerű családi vagy gondviselői kapcsolatban álló harmadik személy közötti jogviszonyra irányadó jog a harmadik személy hozzájárulását írja elő (a portugál polgári törvénykönyv 61. cikkének (2) bekezdése).

3.5 Házasság, házasság nélkül együtt élő párok, élettársi kapcsolatok, házasság felbontása, különválás, tartási kötelezettségek

3.5.1 Házasság

Az egyes jegyesek személyes joga alkalmazandó:

- házasságkötési képességükre;
- a házassági előszerződés aláírására való képességükre;
- a szerződő felek hozzájárulásának hiányára vagy érvénytelenségére vonatkozó szabályokra (a portugál polgári törvénykönyv 49. cikke).

A házasságkötés alakiságaira alkalmazandó jog a következő:

- a házasságkötés államának joga;
- a házastársak bármelyikének nemzeti joga, amennyiben mindkét házastárs külföldi és Portugáliában konzuli vagy diplomáciai tisztviselők előtt kötnek házasságot, és ha e jog a portugál konzuli és diplomáciai tisztviselőknek azonos hatáskört biztosít (a portugál polgári törvénykönyv 51. cikkének (1) bekezdése);
- a portugál állam diplomáciai vagy konzuli tisztviselői, illetve katolikus papok két portugál állampolgár vagy egy portugál állampolgár és egy külföldi állampolgár külföldi házasságkötését törvényessé tehetik (a portugál polgári törvénykönyv 51. cikkének (2) bekezdése);
- az utolsó pontban említett helyzetek bármelyikében a házasságkötést értesítések illetékes szerv által intézett közzétételének kell megelőznie, amennyiben ez alól nem adnak felmentést (a portugál polgári törvénykönyv 51. cikkének (3) bekezdése);
- két portugál állampolgár vagy egy portugál állampolgár és egy külföldi állampolgár külföldön törvényesített egyházjogi házasságkötését – annak jogi formájától függetlenül – katolikus házasságkötésnek kell tekinteni, és azt Portugáliában a plébániai anyakönyvön át kell vezetni (a portugál polgári törvénykönyv 51. cikkének (4) bekezdése).

A házastársak közötti jogviszonyokra és a házassági vagyoni rendszer változásaira alkalmazandó jog a következő:

- a közös nemzeti jog (a portugál polgári törvénykönyv 52. cikkének (1) bekezdése), vagy ennek hiányában
- a közös szokásos tartózkodási hely joga, vagy ennek hiányában
- azon ország joga, amelyhez a családi élet a legszorosabban kapcsolódik (a portugál polgári törvénykönyv 51. cikkének (2) bekezdése).

3.5.2 A házasság nélkül együtt élő párok és az élettársi kapcsolatok

Nincs olyan nemzeti kollíziós szabály, amely kifejezetten rendelkezne a házasság nélkül együtt élő párokról és élettársi kapcsolatokról.

A nemzeti jogban az együttélést a(z élettársi kapcsolat védelméről szóló) 2001. május 11-i (legutóbb a 2018. december 31-i 71/2018. sz. törvénnyel módosított) 7/2001. sz. törvény szabályozza.

A portugál jog az együttélést egy olyan pár jogi helyzeteként határozza meg, akik nemükre tekintet nélkül több mint két éve úgy élnek együtt, mintha házasok lennének (az élettársi kapcsolat védelméről szóló törvény 1. cikkének (2) bekezdése).

A kifejezetten az együttéléssel foglalkozó kollíziós szabályok hiányában a házastársak jogviszonyára és a házassági vagyoni rendszer változásaira vonatkozó kollíziós szabályok alkalmazhatók megfelelően. Ez az értelmezés azonban ingadozó a nemzeti ítélkezési gyakorlatban.

3.5.3 A házasság felbontása és a különválás

Az uniós jogszabályokban előírt szabályrendszer

Az Európai Unió e szoros együttműködési mechanizmusban részt vevő tagállamaiban a házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jogot az 1259/2010/EU tanácsi rendelet alapján kell meghatározni, amely elsőbbséget élvez az alábbiakban ismertetett nemzeti kollíziós szabályokkal szemben, amennyiben azok eltérően rendelkeznek.

A nemzeti kollíziós szabályokban előírt szabályrendszer

A házasság felbontására és a személyek és vagyontárgyak jogi különválására irányadó jog:

- a közös nemzeti jog, vagy ennek hiányában,
- a közös szokásos tartózkodási hely joga, vagy ennek hiányában
- azon ország joga, amelyhez a családi élet a legszorosabban kapcsolódik (a portugál polgári törvénykönyv 52. cikke, amely ugyanezen törvénykönyv 55. cikkének (1) bekezdése értelmében a felek különválására és a vagyoni megosztására alkalmazandó).

A házasság állandóságára irányadó jog változása:

- Ilyen esetben a házasság felbontása vagy a különválás kizárólag a házasság létrehozásának idején

releváns körülményre alapozható (a portugál polgári törvénykönyv 55. cikkének (2) bekezdése).

3.5.4 Tartási kötelezettségek

A 2007. évi hágai jegyzőkönyvben foglalt szabályrendszer

Az Európai Unió tagállamaiban (Dánia kivételével) a családi kapcsolatból, szülő-gyermek kapcsolatból, házasságból vagy házassági rokonságból származó tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogot, beleértve a nem házas szülők gyermekeivel szembeni tartási kötelezettséget is, a tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 2007. november 23-i hágai jegyzőkönyv alapján kell meghatározni, amely elsőbbséget élvez az alábbiakban ismertetett nemzeti kollíziós szabályokkal szemben, amennyiben azok eltérően rendelkeznek.

A nemzeti kollíziós szabályokban előírt szabályrendszer

Esettől függően az alkalmazandó jog:

- a „*Szülő-gyermek kapcsolat megállapítása, ideértve az örökbefogadást is*” fejezetben fent megjelölt jog, a *szülők és gyermekek közötti kapcsolatot és az örökbefogadók és örökbefogadottak közötti kapcsolatot* illetően;
- a „*Házasság, házasság nélkül együtt élő párok, élettársi kapcsolatok, házasság felbontása, különválás és tartási kötelezettségek*” fejezetben fent megjelölt jog, a *házastársak közötti kapcsolatot* illetően.

Amennyiben a tartást egyéb családi kapcsolatokra tekintettel kell megfizetni:

- Az irányadó jog az érintett felek személyes joga.

Amennyiben a tartás megfizetésének kötelezettsége jogügyleten alapul:

- Az irányadó jog a „*Szerződéses kötelezettségek és jogi aktusok*” fejezetben és különösen a *jogügyletekből eredő kötelezettségekre és az ügylet tartalmára irányadó jog* részben fent megjelölt jog.

Amennyiben a tartás megfizetésének kötelezettsége öröklésen vagy végrendekezésen alapul:

- Az alkalmazandó jog a lentebb a „*Végrendeletek és öröklés*” fejezetben megjelölt jog.

3.6 Házassági vagyoni rendszerek

Az uniós jogszabályokban előírt szabályrendszer

Az Európai Unió e szorosabb együttműködési mechanizmusban részt vevő tagállamaiban – amelyek egyike Portugália – a házassági vagyoni rendszerekre és a bejegyzett élettársi kapcsolatok vagyoni hatásaira alkalmazandó jogot az (EU) 2016/1103 tanácsi rendelet, illetve az (EU) 2016/1104 tanácsi rendelet határozza meg, amelyek elsőbbséget élveznek az alább felsorolt nemzeti kollíziós szabályokkal szemben, amennyiben azok eltérően rendelkeznek.

A nemzeti kollíziós szabályokban előírt szabályrendszer

A házassági előszerződésekre (a tartalomra és a joghatásokra), valamint a (törvényen vagy megállapodáson alapuló) házassági vagyoni rendszerre alkalmazandó jog a következő:

- a pár házasságkötéskor hatályos nemzeti joga (a portugál polgári törvénykönyv 53. cikkének (1) bekezdése); vagy ha állampolgárságuk nem azonos,
- a pár házasságkötéskori közös szokásos tartózkodási helye szerinti jog; vagy ennek hiányában
- a házastársak első közös tartózkodási helye szerinti jog (a portugál polgári törvénykönyv 53. cikkének (1) bekezdése); vagy
- bármelyik fenti rendszer, amennyiben külföldi jogot kell alkalmazni, a jegyesek egyikének szokásos tartózkodási helye Portugáliában van, és a felek így állapodnak meg, a harmadik felek megállapodást megelőzően szerzett jogainak sérelme nélkül (a portugál polgári törvénykönyv 53. cikkének (3) bekezdése).

Ami a házassági vagyoni rendszer változását illeti, lásd a fenti „*Házasság*” című 3.5.1. pontban a *házastársak közötti jogviszonyokra és a házassági vagyoni rendszer változásaira* alkalmazandó jogra tett utalást (a

portugál polgári törvénykönyv 54. cikke).

3.7 Öröklés, végintézkedések

Az uniós jogszabályokban előírt szabályrendszer

Az Európai Unió tagállamaiban (Dánia, Írország és az Egyesült Királyság kivételével) az öröklésre alkalmazandó jogot a 650/2012/EU rendelet alapján kell meghatározni, amely elsőbbséget élvez az alábbiakban ismertetett nemzeti kollíziós szabályokkal szemben, amennyiben azok eltérően rendelkeznek.

Az öröklésről szóló uniós rendelet nem érinti azon nemzetközi egyezmények alkalmazását, amelyeknek Portugália a rendelet elfogadása időpontjában részes fele (a 650/2012/EU rendelet 75. cikkének (1) bekezdése).

Noha Portugália aláírta a végrendeleti intézkedések szabályaival kapcsolatos kollíziókról szóló 1961. évi Hágai Egyezményt, Portugália eddig (2021 áprilisáig) nem ratifikálta az egyezményt, ezért az rá nézve nem kötelező.

Ily módon a nemzetközi végrendeletekre az 1975. május 23-i 252/75. sz. törvényerejű rendelettel jóváhagyott, a nemzetközi végrendeletek alakiságára vonatkozó egyezményes jogról szóló 1973. évi Washingtoni Egyezmény, amelynek Portugália részes fele, valamint a portugál közjegyzői törvénykönyv szabályai irányadók.

A nemzeti kollíziós szabályokban előírt szabályrendszer

Az örökhagyó elhalálozás időpontjában fennálló személyes joga alkalmazandó:

- az öröklésre,
- a hagyatéki gondnok és a végrendeleti végrehajtó hatásköreire (a portugál polgári törvénykönyv 62. cikke).

Az örökhagyó nyilatkozattétel időpontjában fennálló személyes joga alkalmazandó:

- a halál esetére szóló rendelkezés tételére, megváltoztatására vagy visszavonására való képességre (a portugál polgári törvénykönyv 63. cikkének (1) bekezdése),
- a rendelkező személy életkora miatt szükséges speciális alakiságokra (a portugál polgári törvénykönyv 63. cikkének (1) bekezdése),
- más jogra való kifejezett hivatkozás hiányában a halál esetére szóló rendelkezések és kikötések értelmezésére (a portugál polgári törvénykönyv 64. cikkének a) pontja),
- a hozzájárulás hiányára és érvénytelenségére (a portugál polgári törvénykönyv 64. cikkének b) pontja),
- a közös végrendeletek elfogadhatósága (a portugál polgári törvénykönyv 64. cikkének c) pontja),
- a „Házassági vagyoni rendszerek” fejezetben fent megjelölt szabályrendszer sérelme nélkül az öröklési szerződések elfogadhatóságára (a portugál polgári törvénykönyv 64. cikkének c) pontja).

Megjegyzés:

Amennyiben a halál esetére szóló vagyoni rendelkezés megtételét követően változás következik be a személyes jogban, a rendelkező személy a szóban forgó rendelkezést a korábbi személyes joga szerint továbbra is visszavonhatja (a portugál polgári törvénykönyv 63. cikkének (2) bekezdése).

Ami a halál esetére szóló vagyoni rendelkezések alakiságát és a rendelkezés visszavonását vagy megváltoztatását illeti, az alábbiak alternatív jogként alkalmazhatók:

- a rendelkezés megtételének helye szerinti jog, vagy
- az örökhagyó nyilatkozattétel időpontjában fennálló személyes joga, vagy
- az örökhagyó elhalálozás időpontjában fennálló személyes joga, vagy
- a helyi kollíziós szabály által hivatkozott jog (a portugál polgári törvénykönyv 65. cikkének (1) bekezdése).

E szabályrendszer korlátai:

Az örökhagyónak a nyilatkozattétel időpontja szerinti személyes joga által előírt alakiságnak meg kell felelni, amennyiben ennek elmulasztása – akár a külföldön megtett – nyilatkozat érvénytelenségét vagy kikényszeríthetlenségét eredményezi.

3.8 Ingatlan

A birtoklásra, tulajdonjogra és más dologi jogokra alkalmazandó jog:

- azon állam joga, amelynek területén az ingatlan található (*a portugál polgári törvénykönyv 46. cikkének (1) bekezdése*).

A szállítás alatt álló vagyontárgyon fennálló dologi jogok alapítására és átruházására alkalmazandó jog:

- a rendeltetési ország joga (*a portugál polgári törvénykönyv 46. cikkének (2) bekezdése*).

A bejegyzésköteles közlekedési eszközön fennálló dologi jogok alapítására és átruházására alkalmazandó jog:

- a nyilvántartásba vétel helye szerinti ország joga (*a portugál polgári törvénykönyv 46. cikkének (3) bekezdése*).

Az ingatlanon fennálló dologi jogok alapítására és az ingatlan feletti rendelkezésre való képességre alkalmazandó jog:

- az ingatlan fekvésének helye szerinti jog, feltéve, hogy az így rendelkezik, vagy ennek hiányában
- a vonatkozó személyes jog (*a portugál polgári törvénykönyv 47. cikke*).

A szerzői jogra irányadó jog:

- azon hely joga, amelyen az alkotást először közzétették, vagy ha még nem tették közzé,
- a különös jogszabályi rendelkezések sérelme nélkül a szerző személyes joga. (*a portugál polgári törvénykönyv 48. cikkének (1) bekezdése*)

A szellemi tulajdonra alkalmazandó jog:

- annak az országnak a joga, ahol azt létrehozták (*a portugál polgári törvénykönyv 48. cikkének (2) bekezdése*).

3.9 Fizetéképtelenség

Főszabály szerint annak az államnak a jogát kell alkalmazni, amelyben az eljárást megindították (a fizetéképtelenségről és a vállalkozások helyreállításáról szóló portugál törvénykönyv 276. cikke).

Bizonyos esetekben azonban a fizetéképtelenség megállapításának joghatásait illetően kivételeket kell tenni:

- a munkaszerződésekre és munkaviszonyokra a munkaszerződésekre alkalmazandó jog az irányadó (a fizetéképtelenségről és a vállalkozások helyreállításáról szóló portugál törvénykönyv 277. cikke),
- az adós olyan ingatlanhoz, hajóhoz vagy repülőgéphez fűződő jogai esetén, amelyeket az állami nyilvántartásokban rögzíteni kell, annak az államnak a joga irányadó, amelyben az adott nyilvántartást vezetik (a fizetéképtelenségről és a vállalkozások helyreállításáról szóló portugál törvénykönyv 278. cikke),
- azon szerződéseket illetően, amelyek felruháznak valakit azzal a joggal, hogy ingatlanra dologi jogot szerezzen vagy adott ingatlant használjon, kizárólag annak az államnak a joga irányadó, amelynek területén az ingatlan található (a fizetéképtelenségről és a vállalkozások helyreállításáról szóló portugál törvénykönyv 279. cikkének (1) bekezdése),
- az eladónak az eljárás megindításának időpontjában másik állam területén található, a fizetéképtelen adósnak a tulajdonjog, valamint a hitelezők vagy harmadik személyek dologi jogainak fenntartásával értékesített eszközökkel kapcsolatos jogait illetően kizárólag e másik államnak a joga irányadó (a fizetéképtelenségről és a vállalkozások helyreállításáról szóló portugál törvénykönyv 280. cikkének (1) bekezdése),
- a nyilvántartásba vett vagy letétbe helyezett értékpapírokhoz fűződő jogokra a portugál értékpapírtörvénykönyv 41. cikke értelmében az átruházásukra alkalmazandó jog irányadó (a fizetéképtelenségről és a vállalkozások helyreállításáról szóló portugál törvénykönyv 282. cikkének (1) bekezdése),

- a feleknek az 1998. május 19-i 98/26/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének a) pontjában meghatározott pénzügyi piachoz vagy fizetési rendszerhez, illetve ezzel egyenértékű rendszerhez fűződő jogai és kötelezettségei tekintetében az adott rendszerre alkalmazandó jog az irányadó (a portugál értékpapírkódex 285. cikke és a fizetésképtelenségről és a vállalkozások helyreállításáról szóló portugál törvénykönyv 282. cikkének (2) bekezdése),
- az 1986. december 8-i 86/635/EGK tanácsi irányelv 12. cikke értelmében vett eladási és visszavásárlási ügyletekre az említett szerződésekre alkalmazandó jog az irányadó (a fizetésképtelenségről és a vállalkozások helyreállításáról szóló portugál törvénykönyv 283. cikke),
- a fizetésképtelenséggel érintett vagyon szerves részét képező vagyontárgyat vagy jogot érintő, folyamatban lévő eljárásra kizárólag annak az államnak a joga irányadó, amelyben az eljárást lefolytatják (a fizetésképtelenségről és a vállalkozások helyreállításáról szóló portugál törvénykönyv 285. cikke).

Linkek a vonatkozó nemzeti jogszabályokhoz:

[A portugál alkotmány](#)

[A portugál polgári törvénykönyv](#)

[A portugál közjegyzői kódex](#)

[A portugál törvénykönyv a fizetésképtelenségről és a vállalkozások helyreállításáról](#)

Végső megjegyzés

Az ebben a tájékoztatóban szereplő információk általános jellegűek, és nem teljes körűek. Nem kötelező erejűek a kapcsolattartóra, a polgári és kereskedelmi ügyekben illetékes Európai Igazságügyi Hálózatra, a bíróságokra vagy bármely más személyre. Nem célja felváltani a hatályos alkalmazandó jogszabály megtekintését.

Last update: 09/11/2021

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.